

побудови громадянського суспільства. Задля досягнення цієї мети необхідно усунути існуючі в проекті закону «Про місцевий референдум» недоліки, що стане вагомим кроком до розширення прав громад та їх впливу на прийняття владних рішень.

Список використаних джерел

1. **Выборы** и референдум (Болгария). – Режим доступа : evcprk.ru/inostrannoe-konstitucionnoe-pravo/3806-vybory-i-referendum-bolgariya.html.
2. **Гражданское** участие в местном самоуправлении / Всерос. совет местного самоуправления. – М. : Авангард, 2008. – 224 с.
3. **Європейський** демократичний доробок в галузі виборчого права : матеріали Венеціанської комісії, Парламентської Асамблеї, Комітету Міністрів, Конгресу місцевих і регіональних влад Європи. – Режим доступу : www.eli.org.ua/upload/Europe_III.pdf?PHPSESSID.
4. **Іовчу Г. М.** Ефективність референдумів у контексті забезпечення права громадян на участь у процесі прийняття суспільно-політичних рішень та впливу на політичний процес / Г. М. Іовчу. – Режим доступу : archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_35/Gileya35/P8_doc.pdf.
5. **Кодекс** належної практики щодо проведення референдумів // Європейський демократичний доробок у галузі виборчого права : матеріали Венеціанської Комісії, Парламентської Асамблеї, Комітету Міністрів, Конгресу місцевих регіональних влад Ради Європи / пер. з англ. ; за ред. Ю. Клочковського. – 2-ге вид., випр. і доп. – К., 2009. – 500 с.
6. **Конституція** України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К. : Укр. правн. фундація, 1996. – 128 с.
7. **Пехота С.** Місцеве самоврядування: досвід Польщі. Розбудова демократичної системи територіального самоврядування в Польщі / С. Пехота. – Режим доступу : www.soskin.info/e-ea.php?pokazold=20010185&n=1&y=200.
8. **Погорілко В. Ф.** Референдне право України : навч. посіб. / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. – К. : Ліра-К, 2006. – 366 с.
9. **Погорілко В. Ф.** Референдуми в Україні: історія та сучасність : монографія / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. – К. : Ін-т держави і права НАН України, 2000. – 248 с.
10. **Про всеукраїнський** та місцеві референдуми : Закон України від 3 лип. 1991 р. № 1286-ХІІ. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1286-12.
11. **Референдуми** в Європейському Союзі / О. Д. Чебаненко, О. Ю. Гришук, Н. В. Колодяжна [та ін.] ; за заг. ред. Д. С. Ковриженка. – К. : ФАДА, ЛТД, 2007. – 186 с.
12. **Федоренко В. Л.** Інститут місцевого референдуму в Україні: проблеми теоретико-методологічного та законодавчого забезпечення / В. Л. Федоренко, Н. О. Кузнецова, Л. В. Черничка // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2009. – № 2 (88). – С. 35 – 50.

Надійшла до редколегії 27.09.13

Антоніна КОЛПОВСЬКА

Національна академія державного управління

при Президентові України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ЗАСТОСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗВІТНОСТІ В МУНІЦИПАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ

Визначаються можливість і необхідність застосування соціальної (нефінансової) звітності в муніципальному управлінні в контексті залучення зацікавлених сторін до прийняття рішень щодо забезпечення сталого місцевого розвитку. Досліджуються сутність соціальної звітності, її значення для органу місцевого самоврядування. Розкриваються принципи, стандарти та етапи складання соціальної звітності органу місцевого самоврядування. Пропонуються форми соціальних (нефінансових) звітів для органу місцевого самоврядування.

Ключові слова: звітність зі сталого розвитку, корпоративна звітність, міжнародний стандарт, нефінансова звітність, органи місцевого самоврядування, соціальна відповідальність, соціальна звітність.

Антонина Колповская. Применение социальной отчетности в муниципальном управлении

Определяются возможность и необходимость применения социальной (нефинансовой) отчетности в муниципальном управлении в контексте привлечения заинтересованных сторон к принятию решений по обеспечению устойчивого местного развития. Исследуются сущность социальной отчетности, ее значение для органа местного самоуправления. Раскрываются принципы, стандарты и этапы составления социальной отчетности органа местного самоуправления. Предлагаются формы социальных (нефинансовых) отчетов для органа местного самоуправления.

Ключевые слова: отчетность по устойчивому развитию, корпоративная отчетность, международный стандарт, нефинансовая отчетность, органы местного самоуправления, социальная ответственность, социальная отчетность.

Antonina Kolpovska. Social report application in the municipal management

The possibility and the need for social (non-financial) reporting on municipal governance in the context of stakeholder involvement in decision-making for sustainable local development are defined. The essence of social reporting and its importance to the local government are investigated. The principles, standards and stages of assembling social reporting local authority are revealed. Forms of social (non-financial) reports for the local authority are proposed.

Keywords: sustainable development report, corporate report, international standard, non-financial report, local authorities, social responsibility, social report.

Сьогодні якість муніципального управління залежить від

здатності органу муніципального управління підпорядковувати діяльність інтересам громади, використовувати в діяльності ринкові підходи, забезпечувати високу якість публічних послуг, налагоджувати партнерські відносини в трикутнику «влада-бізнес-громада», забезпечувати відкритість влади й співучасть громадян в управлінні, постійно вдосконалювати менеджмент та розвиток персоналу органу муніципального управління [21; 25]. Корпоративний характер муніципального утворення мотивує розвиток якісно нових відносин у громаді, яка розглядається специфічною корпорацією і повинна бути соціально відповідальною.

За новим міжнародним стандартом ISO 26000, концепція соціальної відповідальності стосується організацій різних форм власності, що успішно демонструють уряди Норвегії, Данії та Словаччини. Беручи до уваги міжнародні тенденції і досвід України, завдання створення сприятливого середовища для розвитку соціальної відповідальності в Україні в контексті діяльності різних організацій є вкрай необхідним [17].

Однією з найважливіших складових системи соціальної відповідальності корпорації є соціальна (нефінансова) звітність. У науковій літературі немає загальноприйнятого визначення поняття «корпоративна соціальна звітність». У різних дослідженнях розглядаються такі категорії, як «нефінансова звітність», «соціально відповідальна звітність», «соціальна звітність», «соціальна екологічна звітність» [8].

Важливим інструментом, що інформує зацікавлені сторони про вплив організації на сталий розвиток суспільства та демонструє її прихильність до принципів соціальної відповідальності, є соціальна (нефінансова) звітність, що розкриває економічні, екологічні та соціальні результати діяльності організації. Тому виникає об'єктивна необхідність у використанні соціальної (нефінансової) звітності суб'єктами господарської діяльності України [20].

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що питання залучення зацікавлених сторін до прийняття рішень щодо забезпечення сталого місцевого розвитку розглядалися в наукових працях О. Бобровської, С. Полюшкіна, Н. Скрипченко, Ю. Шарова [1; 15; 22; 25].

Значну увагу висвітленню питань щодо стандартизації у сфері соціальної відповідальності та впровадження систем управління соціальною відповідальністю приділено в роботах провідних фахівців з управління на основі якості та організаційної досконалості Т. Маматової, Н. Гунявої, Ю. Гусакова, Ю. Кабакова, П. Калити, Ю. Ружевичуса [3; 5 – 7; 9; 19]. Зокрема, у працях

Т. Маматової розглядалися питання соціальної відповідальності органів муніципального управління в контексті забезпечення сталого розвитку територій в Україні [9; 10]. Основні вимоги щодо створення та вдосконалення систем управління соціальною відповідальністю викладено в міжнародних стандартах соціальної відповідальності та нефінансової звітності (GRI, AA1000, SA8000, ISO 26000 тощо) [13; 24; 26; 27].

Сутність, роль та етапи розробки соціальної (нефінансової) звітності були розглянуті такими вченими, як Н. Ковальова, Е. Мурзич, В. Воробей, І. Журовська, К. Полунін, К. Самсонова, К. Соломахин [8; 11; 12; 14; 20; 23].

У деяких країнах (серед них Канада, Норвегія, Японія) уже прийнятий або розглядається законодавчий акт щодо надання організацією соціальних звітів нарівні з обов'язковою фінансовою звітністю [18].

Деякі країни перетворили соціальну звітність на ефективний інструмент державної політики. Відповідне законодавство існує в Данії, Швеції, Норвегії, Нідерландах, Франції, Великобританії, де великі компанії зобов'язані щорічно оприлюднювати свої соціальні звіти. Понад 3 000 великих європейських корпорацій щорічно оприлюднюють соціальні звіти про те, що вони зробили впродовж року на користь зацікавлених сторін [20].

Однак питання соціальної (нефінансової) звітності органів місцевого самоврядування в Україні залишаються мало досліджуваними.

Метою статті є розгляд особливостей та ролі соціальних (нефінансових) звітів та можливість і необхідність їх застосування в діяльності органів місцевого самоврядування.

Важливою складовою органів публічної влади є відкритість їх діяльності та можливість для громадян брати участь у процесі вироблення та реалізації стратегії. Соціальна (нефінансова) звітність повинна бути найважливішим інструментом соціальної відповідальності органів місцевого самоврядування. Така звітність допоможе краще усвідомити проблеми, ризики й можливості сталого розвитку та демонструвати його фінансову, економічну й соціальну результативність, покращить діалог із зацікавленими сторонами. Застосування соціальної (нефінансової) звітності в муніципальному управлінні є необхідним у контексті залучення зацікавлених сторін до прийняття рішень щодо забезпечення сталого місцевого розвитку.

Розвиток соціальної звітності в Україні відбувається повільно. Останніми роками зросла кількість звітів, наданих українськими фірмами, а це підвищує їхні позиції як на вітчизняному, так і на

світовому ринку. Тому подальший розвиток нефінансової звітності та використання досвіду розвинених країн світу дозволить Україні вийти на новий, вищий етап соціального та економічного розвитку [20].

Залежно від рамок звіту і прийнятої в організації і в даній країні термінології, нефінансові звіти можуть називатися соціальними звітами, екологічними звітами, звітами про корпоративну соціальну відповідальність, звітами про сталий розвиток, звітами про корпоративне громадянство і звітами за потрійним підсумком [8].

Нефінансова звітність (соціальна звітність, звітність зі сталого розвитку) – це документально оформлена сукупність даних організації, що відображає середовище існування організації, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності організації в економічній, соціальній та екологічній сферах життя суспільства [12].

Велика кількість багатонаціональних організацій публікують звіти щодо соціальної відповідальності. Тоді як звіти щодо охорони довкілля, здоров'я та безпеки праці є загальноприйнятими, звіти з питань дотримання прав людини та запобігання дитячій праці ще не стали поширеним явищем. Крім того, підходи організації до соціальної звітності різняться так само, як і їхні підходи до корпоративної соціальної відповідальності. Щоб зробити ці звіти корисними, слід досягти глобального консенсусу стосовно того, яку саме інформацію треба розкрити, який формат звітування використовувати, а також стосовно надійності процедур оцінювання й аудиту [5].

Корпоративний соціальний звіт (corporate social report) – це публічний інструмент інформування акціонерів, співробітників, партнерів та всього суспільства про те, як та якими темпами організація реалізує закладені в її місії або в планах стратегічного розвитку цілі стосовно економічної сталості, соціального добробуту та екологічної стабільності [16].

Використовуючи визначення соціальної (нефінансової) звітності, що були викладені [11; 20], дамо визначення соціальної (нефінансової) звітності органу місцевого самоврядування (ОМС): це документально оформлена сукупність даних організації, що відображає середовище її існування, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності ОМС в економічній, соціальній та екологічній сферах. Вона є публічною і розглядається як інструмент інформування державної влади, співробітників, партнерів, клієнтів, бізнесу та територіальної громади ОМС про те, як і якими темпами ОМС реалізує закладені у своїх стратегічних планах розвитку цілі щодо економічної сталості, соціального добробуту та екологічної стабільності.

До вигід нефінансової звітності для ОМС можна віднести таке:
– нефінансова звітність допомагає організації розбудувати процес управління. Під час підготовки звіту ОМС отримує можливість проаналізувати власну стратегію, провести об'єктивну оцінку нефінансових ризиків, залучити менеджерів, відповідальних за функціональні напрями, до визначення ролі та оцінки впливу діяльності ОМС на суспільство;

– нефінансова звітність будує довіру до ОМС. Для працівників організації соціальна звітність є значним стимулом, оскільки роз'яснює соціальну роль їх роботи. Бізнес-партнери, державні органи, споживачі також формують власне ставлення до ОМС, з урахуванням наявності нефінансової звітності;

– нефінансова звітність підвищує прозорість ОМС. Наявність нефінансової звітності поряд із фінансовою дозволяє зацікавленим особам отримувати інформацію про соціальні та екологічні аспекти діяльності організації в комплексі з інформацією про економічні результати. Це дозволяє ефективно оцінювати розвиток регіону, що стає важливим фактором оцінювання діяльності ОМС з боку держави, бізнесу й територіальної громади;

– нефінансова звітність зміцнює партнерство з бізнесом. Ефективна комунікація з бізнес-партнерами дозволяє ОМС отримати репутаційні вигоди як прозорої і відкритої до співпраці установи через визначення чітких вимог до контрагентів та відкритості щодо принципів своєї роботи, що дає можливість залучення додаткових ресурсів.

Інформація нефінансовою звітності викликає довіру користувачів тільки в тому випадку, якщо вона підготовлена відповідно до широкоvizнаних правил і норм. Міжнародне Керівництво зі звітності у сфері сталого розвитку Глобальної Ініціативи (GRI) якраз і містить необхідні рекомендації, адресовані укладачам звітності, які допомагають у найкращий спосіб охарактеризувати вплив публічної організації на економіку, суспільство й навколишнє середовище [23].

У світовій практиці прийнято кілька основних форм соціальної звітності [9;16]:

– звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору (COP – Communication on Progress);

– звіт зі сталого розвитку, підготовленого за вимогами системи GRI (Глобальної ініціативи зі звітності);

– окремий соціальний звіт за показниками, які самостійно визначаються організацією (звіти у вільній формі);

– комплексний звіт (метод Triple Bottom-Line, метод Лондонської групи порівняльного аналізу (London Benchmarking Group);

– метод групи корпоративного громадянства (Corporate Social Citizenship тощо);

– стандартизований звіт (AA1000, SA8000, GRI та ін.).

Останнім часом у світі також точиться дискусія про так звану інтегровану звітність, яка об'єднуватиме як фінансову, так і нефінансову звітність [9].

Ключовими аспектами створення соціального звіту організації є його оцінка та валідація на незалежному майданчику, а також використання рекомендаційних стандартів і участь у різних ініціативах у сфері соціальної відповідальності. Незалежним аудитором корпоративного соціального звіту можуть виступати авторитетні аудитори «великої четвірки», сертифіковані організації, спеціально створені експертні групи, а також громадські організації, що спеціалізуються в питаннях корпоративної соціальної відповідальності. Проходження таких процедур дає організації гарантію третьої сторони в тому, що опубліковані у звіті відомості достовірні й не мають лише рекламний характер [11].

На сьогодні існує близько 20 різних стандартів нефінансової звітності. Найбільшого поширення отримали 4 стандарти [14]:

– GRI (включає три основних елементи: економіка організації, її соціальна та екологічна політика);

– AA1000 (спрямований на впорядкування соціальних ініціатив організації і підвищення їх ефективності);

– SA8000 (певним чином стосується трудових відносин, установлюючи норми відповідальності роботодавця в галузі умов праці) [24];

– ISO 14000 (описує соціальну відповідальність корпорації з дотримання екологічних вимог на виробництві).

Процес підготовки нефінансового звіту завжди є індивідуальним для кожної організації. Однак загальними для всіх є такі етапи роботи над звітом [12]:

1. Створення міжфункціональної команди для роботи над звітом.

2. залучення груп впливу до процесу підготовки звіту (наскрізний етап).

3. Збір даних.

4. Безпосереднє написання звіту.

5. Верифікація звіту.

Основні етапи підготовки й поширення корпоративного соціального звіту включають [11]:

– визначення підрозділу (створення зведеної робочої групи) і формування процедур з підготовки й поширення корпоративного соціального звіту;

– визначення ключових аспектів, проблематики та напрямів, інформація щодо яких буде включатися в соціальний звіт, що характеризують ці напрями показників і джерел інформації;

– визначення зовнішніх і внутрішніх зацікавлених груп, які братимуть участь у складанні, оцінці та валідації результатів звіту;

– визначення механізмів та індикаторів оцінки соціальної ролі організації;

– збір і аналіз необхідної інформації (включаючи консультації із зацікавленими групами);

– підготовка звіту та забезпечення (за можливістю) незалежної оцінки процесу його складання;

– поширення звіту і збір коментарів від цільових аудиторій;

– аналіз процесу з позиції ефективності соціальної стратегії організації і вдосконалення соціальних програм.

Для звіту ОМС щодо реалізації концепції соціальної відповідальності пропонується вільна форма, яка є найпоширенішою формою звітності і яку використовують більшість організацій, що позиціонують себе як соціально орієнтовані (табл. 1).

Таблиця 1

Структура соціального (нефінансового) звіту ОМС

Структурний елемент звіту	Кількість сторінок
Керівні принципи діяльності ОМС	1
Вплив діяльності ОМС на соціально-економічний розвиток міста	3
Як ми працюємо: Єдина команда ОМС	1
Робоче середовище та права людини	1
Турбота про споживачів	2
Взаємодія із зацікавленими сторонами	2
Діяльність ОМС, спрямована на розвиток територіальної громади: Сприяння розвитку економіки міста	1
Соціальні проекти та інвестиції	6
Використання ресурсів територіальної громади	5
Турбота про довкілля	2
Зворотний зв'язок	1

На нашу думку, значний вплив також на діяльність ОМС матиме приєднання органів до Глобального договору та складання звіту про виконання органами місцевого самоврядування принципів Глобального договору ООН. Проект структури звіту про виконання ОМС принципів Глобального договору ООН подано у табл. 2.

**Структура звіту про виконання ОМС принципів
Глобального договору ООН**

Структурний елемент звіту	Кількість сторінок
Про ОМС _____	2
Міжнародні стандарти соціальної відповідальності	3
Перспектива 1 Сприяння соціально-економічному розвитку регіону	5
Перспектива 2 Підбір та навчання найкращих працівників, їх підтримка та просування	5
Перспектива 3 Створення найкращих умов й атмосфери обслуговування громадян	5
Перспектива 4 Відповідальність у відносинах з місцевими територіальними громадами	5
Перспектива 5 Екологічна відповідальність	5
Перспектива 6 Запобігання корупції	5
Таблиця показників виконання принципів Глобального договору ОМС	2

Застосування соціальної (нефінансової) звітності в муніципальному управлінні є вкрай важливим, адже це органи публічної влади, діяльність яких має бути спрямована на збалансоване забезпечення потреб багатьох зацікавлених сторін. Складання соціальної (нефінансової) звітності вирішує питання документування й поширення для зацікавлених сторін інформації щодо результатів реалізації стратегії соціальної відповідальності організації. Тому органам місцевого самоврядування вкрай важливо публікувати соціальні (нефінансові) звіти, із доказами того, що вони сприяють сталому розвитку території, зокрема в таких аспектах:

- покращення діалогу з територіальною громадою;
- налагодження зв'язку з бізнесом та надання йому прикладу соціальної відповідальності;
- підвищення ступеня довіри зацікавлених сторін до органів місцевого самоврядування;
- підвищення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування;
- покращення процесів стратегічного управління розвитком територіальної громади.

Подальших досліджень потребує розроблення системи оцінювання соціальної відповідальності в муніципальному

управлінні з визначенням групи критеріїв оцінювання соціальної (нефінансової) звітності.

Список використаних джерел

1. **Бобровська О. Ю.** Інноваційні форми партнерства як чинник сталого розвитку територій / О. Ю. Бобровська // Сталый розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 1 – 2 жовт. 2010 р. ; за заг. ред. О. Ю. Бобровської. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2010. – 240 с.
2. **Глобальний Договір в Україні / Українська мережа Глобального Договору ООН.** – Режим доступу : www.globalcompact.org.ua/ua/about/inukraine.
3. **Гуняева Н.** Международные стандарты в области социальной ответственности / Н. Гуняева // Стандарты и качество. – 2004. – № 10. – С. 61 – 65.
4. **Гусаков Ю.** Стандарт ВОК-КСО-2007 и социальная ответственность бизнеса / Юрий Гусаков, Ефим Тавер // Стандарты и качество. – 2009. – № 6. – С. 60 – 65.
5. **Звітування та аудит соціальної відповідальності / International Labour Organization.** – Режим доступу : www.csrgender.org.ua.
6. **Кабаков Ю.** СУЯ сертифіковано: що дали? / Ю. Кабаков // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – 2008. – № 1. – С. 45 – 50.
7. **Калита П. Я.** Аспекты корпоративной социальной ответственности / П. Я. Калита // Менеджмент качества. – 2010. – № 3. – С. 36 – 40.
8. **Ковалева Н. Н.** Концептуальные подходы по формированию нефинансовой социальной отчетности / Н. Н. Ковалева // Вестн. Брян. гос. ун-та. – 2011. – № 3. – С. 279 – 282.
9. **Маматова Т.** Нефінансова звітність як елемент системи соціальної безпеки людини і суспільства / Тетяна Маматова // Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком : матеріали IV регіон. наук.-практ. конф., м. Дніпропетровськ, 26 листоп. 2010 р. / за заг. ред. В. Г. Вікторова. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2010. – С. 162 – 165.
10. **Маматова Т. В.** Соціальна відповідальність органів муніципального управління в контексті забезпечення сталого розвитку територій / Т. В. Маматова // Сталый розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 1 – 2 жовт. 2010 р., Дніпропетровськ / за заг. ред. О. Ю. Бобровської. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2010. – С. 206 – 207.
11. **Мурзич Е. А.** Социальная отчетность компании как результат реализации социальной стратегии. – Режим доступа : www.elibrary.ru/download/17268502.pdf.
12. **Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу / В. Воробей, І. Журовська ; Представництво ООН в Україні.** – К. : Інжиніринг, 2010. – 82 с. – Режим доступу : www.svb.org.ua.
13. **Новий міжнародний стандарт із соціальної відповідальності ISO 26000.** – Режим доступу : www.bcdst.kiev.ua.
14. **Полунин К. А.** Социальная отчетность корпораций в системе

взаимодействия бизнеса и государства / К. А. Полуниин // Вестн. Финанс. акад. – 2009. – № 2. – С. 66–69

15. **Полюшкін С. С.** Підхід до формування механізму забезпечення сталого розвитку міста-мегаполіса / С. С. Полюшкін // Результат-орієнтовані підходи, інструменти та технології в публічному управлінні : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 26 жовт. 2012 р. / за заг. ред. Ю. П. Шарова. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2012. – С. 105 – 107.

16. **Посібник** із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / кол. авторів : Лазоренко О., Колишко Р. [та ін.]. – К. : Енергія, 2008. – 96 с.

17. **Розробка** національного порядку денного з корпоративної соціальної відповідальності / Ресурсний центр Гурт. – Режим доступу : www.gurt.org.ua/news/recent/4866.

18. **Роль** государства в продвижении корпоративной социальной ответственности : обзор международного опыта. – Режим доступа : [www.un.by/f/file/The%20role%20of%20government%20in%20CSR%](http://www.un.by/f/file/The%20role%20of%20government%20in%20CSR%20).

19. **Ружевицюс Ю.** Социально ответственный и устойчиво развиваемый бизнес: международный контекст / Юозас Ружевицюс // Менеджмент качества. – 2010. – № 3. – С. 28 – 31.

20. **Самсонова К. В.** Нефінансова звітність, її сутність та значення в умовах соціально-орієнтованої економіки / К. В. Самсонова, В. О. Буряк. – Режим доступу : www.nauka.kushnir.mk.ua/?p=57552.

21. **Сергієнко Е. О.** Організаційна культура як фактор підвищення якості муніципального управління : автореф. ... дис. канд. наук з держ. упр. : 25.00.04 / Сергієнко Елла Олексіївна ; ДРІДУ НАДУ. – Д., 2011. – 20 с.

22. **Скрипченко Н.** Зарубіжний досвід інтерпретації принципів стійкого розвитку в місцевому самоврядуванні / Н. Скрипченко // Держ. упр. та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2011. – № 4 (11). – Режим доступу : www.archive.nbu.gov.ua.

23. **Соломахин К. Н.** Представление в нефинансовой отчетности компаний показателей устойчивого развития, направленных на привлечение и удержание высококвалифицированных кадров / К. Н. Соломахин // Корпоративный менеджмент. – Режим доступа : www.elibrary.ru/download/13546883.PDF.

24. **Социальная** ответственность (SA8000:2001). – Режим доступа : [www.klubok.net/Downloads-index-req-viewdownload details- lid-145.html](http://www.klubok.net/Downloads-index-req-viewdownload-details-lid-145.html).

25. **Шаров Ю. П.** Стратегічне планування в муніципальному менеджменті : концептуальні аспекти : монографія / Ю. П. Шаров. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. – 302 с.

26. **ISO 26000:2010.** Guidance on social responsibility / International Organization for Standardisation, 2010. – Access mode : <http://isotc.iso.org>.

27. **The Global Reporting Initiative (GRI).** – Access mode : www.globalreporting.org/Home.

Надійшла до редколегії 05.09.13

Олена ПОПОВА

Національна академія державного управління

при Президентові України

Харківський регіональний інститут державного управління

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ В КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Розглядається сутність феномену «управління», розкривається зміст наукових категорій «державне управління», «державне управління освітою», надається визначення поняття «державне управління якістю освіти на місцевому рівні». Визначається пріоритетним в удосконаленні державного управління якістю освіти на місцевому рівні кадровий чинник та обґрунтовуються необхідність і переваги запровадження компетентісного підходу в управлінні освітньою галуззю як важливої умови забезпечення якості освіти.

Ключові слова: управління, державне управління освітою, державне управління якістю освіти на місцевому рівні, якість освіти, компетентісний підхід.

Олена Попова. Государственное управление качеством образования на местном уровне в контексте компетентностного подхода

Рассматривается суть феномена «управление», раскрывается содержание научных категорий «государственное управление», «государственное управление образованием», дано определение понятию «государственное управление качеством образования на местном уровне». Определяется приоритетным в усовершенствовании государственного управления качеством образования кадровый фактор и обосновываются необходимость и преимущества внедрения компетентностного подхода в управлении образовательной сферой как важного условия обеспечения качества образования.

Ключевые слова: управление, государственное управление, государственное управление образованием, государственное управление качеством образования на местном уровне, качество образования, компетентностный подход.

Olena Popova. Public administration of quality of education at the local level on the foundation of the competence approach

The article deals with the essence of the phenomenon of management, reveals the meaning of science categories of public administration, of public administration of education and public administration of quality of education at the local level. Personnel factor identifies priority in improving of public administration of quality of education at the local level, the importance of the implementation of the competence approach to management education sector as a necessary condition to ensure the quality of education.